

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2003/63

Karar Sayısı : 2003/71

Karar Günü : 8.7.2003

R.G. Tarih-Sayı :03.11.2003'de tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Çerkeş Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 17.7.1964 günlü, 506 sayılı "Sosyal Sigortalar Kanunu"nun 43. maddesinde yer alan "Sigortalı kadının veya sigortalı ..." sözcükleri ile 45. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...sigortalı kadının veya sigortalı..." sözcüklerinin, Anayasa'nın 2., 5., 10., 41., 55., 56. ve 60. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Sosyal sigorta emeklisi erkeğin SSK Göztepe Eğitim Hastanesi'nde doğum yapan sigortalı olmayan karısının, analık sigortasından yapılacak doğum ve tedavi yardımlarından yararlanamayacağı savıyla Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından açılan alacak davasında, itiraz konusu sözcüklerin Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralları

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun itiraz konusu sözcükleri de içeren 43. maddesi ile 45. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

1- "Madde 43- Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının analığı halinde, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır:

A) Gebelik muayenesinin yaptırılması ve gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,

B) Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,

C) Emzirme yardım parası verilmesi,

D) Sigortalı kadının doğumdan önce ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi,

E) Analık hali sebebiyle gerekirse yurt içinde başka bir yere gönderilmesi."

2- "Madde 45- Doğum yardımı, sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının doğurması halinde, doğum sırasında ve doğumdan sonra gerekli sağlık yardımlarıyla ilaçların ve sağlık malzemesinin sağlanmasıdır."

B- İlgili Yasa Kuralları

506 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin birinci fıkrası ile 51. maddesi şöyledir:

1- "Madde 2- Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar."

2- "Madde 51- 2 nci maddede belirtilen sigortalılık niteliğini yitirenler, bu niteliğin yitirilişinden başlamak üzere 300 gün içinde çocukları doğarsa, sigortalı kadın, veya karısı analık sigortası yardımından yararlanacak sigortalı erkek için, doğum tarihinden önceki 15 ay içinde en az 120 gün analık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla, bu kanunda yazılı analık sağlık ve emzirme yardımlarından veya 46 ncı maddede yazılı maktu para yardımından yararlanırlar."

C- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2., 5., 10., 41., 55., 56. ve 60. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu ve ilgili görülen yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları kanun ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, Anayasa'ya aykırı bulunduğu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralı, bakılmakta olan davayı yürütmeye, uyuşmazlığı çözmeye, davayı sona erdirmeye veya kararın dayanağını oluşturmaya esas olacak kuraldır.

Olayda, sosyal sigorta emeklisi erkeğin doğum yapan sigortalı olmayan karısının, analık sigortasından yapılacak doğum ve tedavi yardımlarından yararlanamayacağı savıyla Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından açılan alacak davasında Sosyal Sigortalar Kanunu'nun Analık Sigortasına ilişkin 43. maddesi ile 45. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...sigortalı kadının veya sigortalı..." sözcüklerinin Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

Sosyal Sigortalar Kanunu'nun iptali istenen sözcükleri içeren 43. ve 45. maddelerindeki düzenlemeler, "sigortalı" statüsü devam edenlere analık sigortasından yapılacak yardımlara ilişkindir. Dava, sigorta emeklisi erkeğin sigortalı olmayan karısının, analık sigortasından yararlanamayacağı savına dayalı alacak davasıdır. Sosyal sigorta emeklileri, Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde tanımlanan "sigortalı" niteliğini yitirdiklerinden, sosyal sigortalardan "sosyal sigorta emeklisi" statüsünde yararlanırlar. "Sosyal sigorta emeklisi"

statüsündekilerin, Analık Sigortasından yararlanma koşulları ise, Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 51. maddesinde özel olarak düzenlenmiştir. Aynı Kanun'un "sigortalı" statüsünde olanların Analık Sigortasından yararlanmalarına ilişkin düzenlemeleri içeren 43. maddesi ile 45. maddesinin birinci fıkrasındaki itiraz konusu sözcükler Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanacak kural niteliği taşımamaktadır.

İtirazın Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

17.7.1964 günlü, 506 sayılı "Sosyal Sigortalar Kanunu"nun 43. maddesinde yer alan "Sigortalı kadının veya sigortalı ..." sözcükleri ile 45. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "... sigortalı kadının veya sigortalı..." sözcüklerinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu sözcüklere ilişkin başvurunun, Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 8.7.2003 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Mustafa BUMİN	Haşim KILIÇ	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Yalçın ACARGÜN	Sacit ADALI	Ali HÜNER
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ertuğrul ERSOY	Tülay TUĞCU
Üye		Üye
Ahmet AKYALÇIN		Mehmet ERTEN